

• Θρακικά • ΑΔ
Τ.Η. 1937.

ἐνθymῶνται εἰς ταῖς ἀγίαις σας προσευχαῖς· πρὸς τοῦτοις γὰ μᾶς γράφετε
καὶ τὰ τῆς ἐφετιῆς μοι αὐτῆς ὑγείας, ἥς τὰ ἔτη σωτήρια καὶ παρυνδαίμονα.

αψχζ' Μαῖω ιθ'

ὁ ἐν Χριστῷ αὐτῆς ἀγαπητὸς ἀδελφός
καὶ εἰς τοὺς ὀρισμούς της προθυμότητος

† Μαρωνείας Γαβριήλ

Η') Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ 1865-1877

Ὁ ἀπὸ πρόην Νυσσάβας Ἀνθιμος διαδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μαρωνείας τὸν ἀποθανόντα Θεόκλητον τὴν 11 Σεπτεμβρίου 1865 καὶ ἐποίμανε τὴν ἐπαρχίαν μέχρι τοῦ 1877 (ὅτε ἐπὶ αὐτῇ καὶ ἀπεμακρύνθη τελείως αὐτῆς¹⁾). Φαίνεται ὅτε ἀπεσπάρθη εἰς ἅπαντες, εἰς τὴν Μογγολίαν τῆς Μεγάλτης Λαύρας, εἰς τὰ ἀρχαῖα τῆς ὁποίας εὐρηται καὶ ἐν γὰρ κλίον αὐτοῦ γράμμα, τὸ κατωτέρω ἀναρτυσθέντα, ἀποσταλὲν τῇ 1874 ἐκ Κ/πόλεως πρὸς τοὺς δημογέροντας, ἐπιστολὴν καὶ διδασκάλους τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας του, συνεπεῖρ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου εἰς τὰς μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ συναποστέλλει αὐτοῖς πρὸς ἀκριβῆ γνῶσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐγκρίνασα ὡς κατάλληλα διδακτικὰ βιβλία τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν καὶ τὴν Ἱερὰν Κατήχησιν τοῦ καθηγητοῦ Δημ. Βερναρδάκη συνιστᾷ ταῦτα εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὡς βραβευθέντα ἐν διαγωνίσματι καὶ εὐμεθοδέστερα πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθητῶν.

Μὲ πόσον ἱερὸν ἐνθουσιασμόν ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἡ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐμερίμνα περὶ τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως τῶν νέων, καὶ ποίαν πικρίαν ἠσθάνθη ὅταν ἐπὶ τοῦ ἐλευθέρου χριστιανικοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἐκλείσθησαν αὐτῇ αἱ θύραι τῶν σχολείων καὶ ἀνατέθη ἡ μόρφωσις τῶν χριστιανοπαίδων εἰς ἀμορφώτους ἐπιθεωρητὰς καὶ διδασκάλους ἀθέους! Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν πικρίαν καὶ τὸ παράπονον τοῦ σοφωτάτου μητροπολίτου τότε Βερροίας Καλλινίκου Δελιγκάνη (τοῦ μετὰ ταῦτα Ἡρακλείας), ὅστις δακρύνων μοι ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἐμπι-

1) «Θρακικά», ΣΤ', 88, 89.

στευτικῶς ὑπέδειξεν αὐτῷ ὁ Νομάρχης Βερροίας μυστικὴν ἐγκύκλιον τῆς κυβερνήσεως διὰ τῆς ὁποίας διατάσσεται νὰ ἀπομακρυνῇ παντὶ τρόπῳ ἐκ τῶν σχολῶν τῆς ἐπαρχίας του τὸν Μητροπολίτην καὶ νὰ μὴ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀνάμειξιν εἰς τὰ τῶν σχολῶν! Ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία ἐν μέσῳ δυσχερεστάτων περιστάσεων ἤγειρε καὶ συνετήρησε σχολεῖα καὶ ἐπέβλεψε μετὰ πατρικῆς στοργῆς ἐπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ σβύσῃ ἡ λαμπὰς τῆς παιδείας εἰς τὸν βαρὺν ἐκεῖνον χειμῶνα τῆς φοβερᾶς δουλείας. Ἐκρεμάσθησαν, κατεσφάγησαν, ἐμαρτύρησαν οἱ ἱεράρχαι διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὁρθόδοξον κράτος ἐξηντέλισε καὶ τὸ μαρτυρικὸν σχοινὶ καὶ τὰ αἵματα καὶ ἐχλεύασε τοὺς πόνοὺς αὐτῶν καὶ ἐκλείσε μετὰ πατάγου τὴν θύραν εἰς ἐκεῖνους εἰς τοὺς ὁποίους τὸ Ἔθνος ὀφείλει τὴν ἀναγέννησιν καὶ συντήρησιν αὐτοῦ. Οἱ Σουλτάνοι μὲ τὰς δύο χεῖρας παρεχώρουν εἰς τὴν ἱεραρχίαν προνόμια καὶ οἱ Ἕλληνες κυβερνῆται μὲ τοὺς δύο πόδας ἀπηλάκτισαν τὸν ἱερὸν κλῆρον ὥς στοιχεῖον περιττὸν καὶ ἀνάξιον νὰ τρέφεται καὶ νὰ ζῇ. Ἀπεγύμνωσαν καὶ διόρησαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν ἐχλεύασαν ἱεράς τὰς λειτουργίας θελήσεις, ἀφιερωσάντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ ψυχικὴν αὐτῆς παρηγορίαν ὅτι εἶχον ἱερὸν καὶ πολύτιμον, δὲν ἐσεβάσθησαν οὔτε νεκροὺς οὔτε ζῶντας μαρτυρήσαντας οὔτε ζῶντας οὔτε πατριαρχῶν πατριάρχων, οὔτε πατρῶν ἱεραρχῶν, ἀλλὰ, κληροὶ καὶ ἀγέλαοι οἱ θηρία ἐκείνην ἐπὶ κληρονομίᾳ ἱερᾶς καὶ ἀπελάκτισαν τὸν ἱερὸν κλῆρον αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐγαλονυχίστησαν, ἐλυπάνθησαν καὶ ἐπαχύνθησαν ἐπὶ αὐτοῦ. Καὶ ὅσον ἡ φωνὴ τοῦ πεινῶντος νῦν καὶ γυμνητεύοντος κληροῦ ἐκείνου εἰς τὰ ὦτά των, μετὰ μεγαλειτέρας περιφρονήσεως ἀποστρέφουσιν οἱ ἄρχαι τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ τὰ ὦτα ἐρημητικῶς κλείουσιν ἵνα μὴ βλέπωσι μηδὲ ἀκούωσιν τὰς κραυγὰς τῆς πείνης. Ἡ τυραννία αὐτῇ, τὴν ὁποίαν οἱ δημαγωγοὶ σατανικῶς ἀποκαλοῦσιν ἐλευθερίαν οὔτε τὸν λαὸν κατέστησεν ἐλεύθερον καὶ εὐτυχέστερον, οὔτε τὴν ἐκκλησίαν ὠφέλησεν· ὑπεδούλωσαν τὰ πάντα ἐξηντέλισαν τὰ πάντα, κατεδυνάστευσαν τὸν λαόν, τὸν ὁποῖον πολυειδῶς ἐξηπάτησαν, παρέλυσαν τοὺς ἠθικοὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας, ἐξηντέλισεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον· ὑβρίζονται ἀμοιβαίως καὶ ἠγκαλισμένοι συσφίγγονται ἵνα καταλάβωσιν τὴν ἀρχὴν· χωρισμένοι ἀπὸ τὰ πάθη, ἀλλ' ἀλληλένδετοι μεταξὺ των διὰ τὰ ἀτομικὰ των συμφέροντα. Συντάγματα καὶ νόμοι καὶ δημοκρατία εἶναι λέξεις κεναί· οἱ τύραννοι τὴν ἀρχὴν καταλαμβάνοντες ἀνατρέπουσι τὰ πάντα, ὕψιστος δὲ νόμος εἶναι τὸ θέλημα αὐτῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ εἰκὼν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως. Καὶ ὅπως πᾶσα ὑψηλότερα ἰδέα ἐδοκίμασε τὸ μαστίγιον τῆς τυραννίας, ταιουτοτρόπως καὶ ὁ ἱερὸς κληρὸς ἐπληρώθη εἰς τὰ ἱερώτερα αὐτοῦ, ἀπεγυμνώθη πάσης ἀξίας καὶ ὑφίσταται τοὺς ἀλλεπαλλήλους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΙΩΝ

ἐξευτελισμού. Οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, οἱ ὁδηγοί, οἱ διδάσκαλοι, οἱ ποιμένες αὐτοῦ, οἱ χειραγωγοὶ καὶ προστάται πίνουσιν σήμερον τὸ πικρὸν τῆς ἁχαριστίας ποτήριον καὶ ἐπαιτοῦσι σήμερον καὶ τὸν ἄρτον τῶν αὐτοῖ οἱ ψωμίσαντες καὶ θρέψαντες τὸν ἑλληνισμόν εἰς ἡμέρας λιμοῦ καὶ ἐθνικῶν κατακλυσμῶν. Καὶ τὴν πικρίαν ταύτην καθιστᾷ ἀλγεινότεραν ἢ ἀπὸ τοῦ τάφου φωνῇ τῶν Ἱεραρχῶν τῶν μοχθησάντων ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ Γένους.

Ἐκ τοῦ ἀρχείου
τῆς Λαύρας

Ἐντιμοὶ Δημογέροντες καὶ ἔφοροι καὶ διδάσκαλοι ὅλων τῶν μερῶν τῆς ἡμετέρας Ἐπαρχίας σὰς ἐνχόμεθα ἀπὸ ψυχῆς. Ἀπὸ τὸ ὀπισθεν ἀντίγραφον τῆς Πατριαρχικῆς πρὸς ἡμᾶς συνοδικῆς ἐπιστολῆς ἐννοεῖτε ἀρκούντως ὅτι τὰ σημειούμενα τέσσαρα βιβλία, δύο τῆς ἱερᾶς Κατηχήσεως, μέγα διὰ τὰ ἑλληνικὰ καὶ μικρὰ διὰ τὰ ἀλληλοδιδασκτικά, ἐπίσης καὶ δύο τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας, μὲν καὶ ἡμεῖς ἐνεκρίθησαν καὶ καθωρίσθησαν συνοδικῶς δι' ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ ἀποθηναγωγεία τῆς Ἐπαρχίας μας, καὶ διατυπώμεθα, ἵνα ἐκδοθῶσι καὶ ἅλλα τοιαῦτα γένεας βιβλία γὰρ μὴ προμηθεύονται τοῖς λαοῖς, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἔστιν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἀναγκῆς καὶ ἀναγκῆς, εἰ μὴ μόνον αὐτὰ τὰ σημειούμενα, ὥς ἐκλεκτὰ καὶ λίαν χρήσιμα καὶ πολλὴν καρπὸν φέρουσα, εἰ καὶ ὅλα τὰ σπουδάζοντα τέκνα τῆς Ἐπαρχίας μας. Κατὰ χρέος ὕπεν, ὡς συμβουλευόμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἐντελλόμεθα κριαρχικῶς, ἵνα μὴ τοιμήσῃ οὐδείς τῶν διδασκάλων ἢ τῶν γονέων γὰρ προβλέψῃ ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἀπηγορευμένα τοιαῦτα βιβλία, εἰ μὴ μόνον ἀπὸ τὰ σημειούμενα τέσσαρα βιβλία τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ **Βεργαροδάκη**, δύο μεγάλα τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας καὶ κατηχήσεως διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ δύο μικρὰ τοῦ ἰδίου διὰ τὰ ἀλληλοδιδασκτικά καὶ μικρὰ κοράσια ἐκδεδομένα τῷ 1872 ἔτει καὶ λίαν οἰκονομικά καὶ χρησιμώτατα. Συνενοηθῇτε λοιπὸν πάντες οἱ τε Δημογέροντες καὶ ἔφοροι καὶ διδάσκαλοι καὶ γονεῖς ἵνα συμμορφωθῇτε ὅλοι μὲ τὴν φιλόμουσον πρόνοιαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τὰ βιβλία ταῦτα γὰρ προμηθεύονται καὶ ἐκπαιδεύονται τὰ τέκνα σας, καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅλοι τὴν ἀξίαν καὶ τὴν καρποφορίαν τῶν ταχέως. Οὕτω ποιήσατε ἀμεταθέτως καὶ ἐγχαίρετε πάντες παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων.

1874 Σεπτεμβρίου 14 ἐν Κωνσταντινουπόλει

† ὁ Μαργωνείας Ἀνθιμος

Ἰωακείμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Μαρωεῖας ἐπέστητε καὶ ἔξαρχε Ροδόπης ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀδελφεῖ καὶ συλλειτουργεῖ τῆς ἡμῶν Μετροπόλεως καὶ **Ἀνθιμ**ε χάρις εἴη τῆς αὐτῆς ἀρχιερωσύνης καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Πρὸ δύο ἐτῶν ἀκριβῶς ἐξέδωκεν ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐγκύκλιον συστήσασα πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς ἀγίοις ἀρχιερεῦσι τὴν εἰς τὰ ἐλληνικὰ καὶ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα καὶ παρθεναγωγεῖα τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν εἰσαγωγὴν τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας καὶ Κατηχήσεως, ἔργα τοῦ ἐλλογίμου καθηγητοῦ κηρίου **Δημητρίου Ν. Βερναρδάκη** ἐγκριθέντα ἐπὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἐνμεθοδέστερα καὶ τελειότερα πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἐπαρχόντων καὶ ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας προτεθέντι διαγωνίσματι βραβευθέντα διὰ τῆς προνομιακῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς τε πρωτενοῦσης καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιοτάτου οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἅτε διὸ ἱκανοὶ τὸν ἀπὸ πληρεστάτου τὸν πόθον τῆς ἐκκλησίας τοῦ εἰσαγαγεῖν ἐν αὐτοῖς στοιμια ὁμοιομόρφον διδασκαλίαν τῶν ἱερῶν μαθημάτων ὅσον αὐτὰ ἐν μεθοδέστερον καὶ τελειότερον. Καίτοι δὲ πάντες οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῇ συμμορφωθῆναι τῇ ἀποφασί καὶ ἐπιτολῇ τῆς ἐκκλησίας, καὶ πάλιν ὅπως τινὲς οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰσαγαγόντες τὰ εἰρηνηστικὰ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν, καίτοι λίαν ἡμιστελῇ πρὸς θρησκευτικὴν ἀμείωσιν τῆς ὁρθοδόξου νεολαίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἀπαιτεῖα ἐξαργυρᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐκκλησίας, ὁμοίως δ' ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ ἐτέρων βιβλίων πλὴν τούτων, διὰ τὴν προσδοκωμένην μερίστην ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν τῇ σπουδαζούσῃ νεολαίᾳ, καὶ διότι οἱ σπουδαῖοι, ὡς ὁ εἰρημένος Καθηγητής, ἄνδρες οἱ μοχθοῦντες ἐπὶ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων, δέον τὰ ἐνθαρρύνονται ἀμοιβόμενοι προσηκόντως, διὰ ταῦτα ἔγρωμεν καὶ αὐθις ἐπομνῆσαι τῇ αὐτῆς ἀρχιερωσύνῃ, ὅπως, εἴγε ὡς δεῦρο οὐκ εἰσῆγαγε τυχόν τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν, ἀπενθυνομένη δι' ἐγκυκλίον πρὸς τοὺς φιλομούσους ἐφόρους καὶ διδασκάλους αὐτῶν καὶ τὴν ἐντολὴν ταύτην τῆς ἐκκλησίας μεταβιβάζονσα διὰ τὰ περαιτέρω ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις....

αῶοδ' (1874) Ἀθούστον ιδ'.

† ὁ Κυζίκου Νικόδημος· † ὁ Λαρίσσης Ἰωακείμ· † ὁ Σεργῶν Νεόφυτος· † ὁ Μιτυλήνης Μεθόδιος· † ὁ Διδυμοτείχου Σωφρόνιος· † ὁ Χίου Γρηγόριος· † ὁ Δήμνου Ἰωακείμ· † ὁ Βελεγράδων Ἀνθιμος· † ὁ Κῶου Γερμανός·

Θ ρ α κ ι α Η'.